

Milí rodičia,

Škola je miesto, kde deti získavajú nielen vedomosti a zručnosti, ale kde môžu medzi sebou nadväzovať kamarátske vzťahy, učiť sa spolupracovať, navzájom si pomáhať a tolerovať sa. O tieto možnosti by nemalo byť ochudobnené žiadne dieťa, bez ohľadu na to, či je, alebo nie je postihnuté. Postihnuté dieťa donedávna mohlo nadväzovať kontakty v škole len s rovnako znevýhodnenými spolužiakmi. Dnes môže mať kamarátov a spolužiakov aj zo skupiny intaktných žiakov.

Rodič sa ako prvý stretáva s problémami svojho dieťaťa. V ranom detstve sa obracia na lekárov, prípadne na poradenské zariadenia (klinické aj školské). Problémy sa zväčša stupňujú nástupom dieťaťa do školy a vtedy je dôležitý správny postoj a pomoc zo strany triedneho učiteľa, ktorý v súčinnosti s ostatnými zamestnancami školy (riaditeľ, ostatní pedagogickí a odborní zamestnanci, výchovný poradca) hľadá možnosti na zabezpečenie pomoci. Kvalitná školská integrácia nie je možná bez kooperácie všetkých zložiek, ktoré sa na začleňovaní žiakov podieľajú, čo ovplyvňuje aj výsledky edukácie a celkovej socializácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP).

Rodič má právo vybrať formu vzdelávania pre svoje dieťa (požiadat' o integráciu), má však aj povinnosť spolupracovať so školou, oznamovať zmeny v správaní svojho dieťaťa a zabezpečovať intervenciu, ktorú nemôže realizovať škola (rehabilitácia). Rodič musí pomáhať žiakovi pri príprave na vyučovanie, komunikovať s triednym učiteľom, výchovným poradcom a ďalšími učiteľmi školy.

„Pri výkone rodičovských práv sú rodičia podľa § 28, ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a zmene a doplnení niektorých zákonov povinní chrániť záujmy dieťaťa tak, aby mu zabezpečili všestranný rozvoj. Nerešpektovaním odborných odporúčaní pre voľbu formy vzdelávania ich dieťaťa sa môžu dostať do rozporu s uvedeným ustanovením zákona o rodine.“

Čím skôr sa rodina naučí žiť s postihnutým dieťaťom a bude ho akceptovať také, aké je, tým skôr môže začať neľahká práca na jeho socializácii a integrácii. Keď rodičia zistia, že ich dieťa je postihnuté, využívajú viaceré výchovné štýly:

- **nadmerne ochranný** – možnosti dieťaťa sú podceňované, dieťa je ochraňované pred nárokmi okolitého sveta, bráni sa samostatnosti dieťaťa, dieťa je pasívne, rezignuje, nové nároky vyvolávajú podráždenie a nepokoj,
- **rozmaznávajúci** – dieťa ovláda svoje okolie, nemá hranice, nie je stimulované, čo spôsobuje obmedzenie vo vývoji, alebo je dieťa aktívne, manipuluje s ostatnými, nároky vyvolávajú výchovné problémy,
- **ľahostajný** – rodičia rezignujú na výchovu, orientujú sa skôr na zdravých súrodencov, dieťa si robí čo chce, nie je obmedzované, ale ani stimulované k ďalšiemu vývoju,
- **prehnané prísny** – vychádza z omylu, že dieťa sa málo sústreďí, je pohodlné, kladú naň prehnané nároky, dieťa si nedôveruje, nemá odvahu,

- **primeraný** – poznanie individuálnych potrieb, snaha porozumieť, trpezlivé vedenie, usmerňovanie, primeraná náročnosť, jednota vo výchove, dôslednosť a sústavnosť zabezpečuje, že dieťa sa vyvíja primerane svojmu postihnutiu.

Nesprávne postupy rodičov v detstve často poznačia zdravotne postihnutého na celý život, čím mu skomplikujú situáciu pri socializácii. Podobná situácia je aj v prípade, keď sa jedinec stane fyzicky postihnutým v neskoršom veku. Je v záujme handicapovaného, aby ho rodina podporovala, aby sa nestal objektom ľútosť. Dôsledky zdravotného postihnutia vzniknutého v dospelosti ovplyvňuje to, ako postihnutie vzniká. Môže to byť náhle (úraz) alebo pozvoľné (chronické ochorenie). Spolupráca s rodinou žiaka je mimoriadne dôležitá, dokonca pri niektorých diagnózach (napr. dieťa postihnuté autizmom alebo inými pervazívnymi poruchami) pôsobí rodina ako kooterapeut.

Preto by sme sa mali snažiť spoločne odstrániť prekážky, ktoré žiakom so zdravotným postihnutím bránia v uplatnení ich schopností, umožniť im primeraný prístup k vzdelávaniu, umožniť im komunikáciu s okolím, zapojenie sa do pracovného procesu a skvalitnenie kultúrneho a spoločenského života.